

Proletariusze  
wszystkich  
krajów  
łączcie się!

# ŁODZIANIN

Niech żyje  
Rząd  
robotniczy  
i włościański!

TYGODNIOWY ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ.

Nr. 32 (668)

REDAKCJA OTWARTA od 6—8 w.  
Administracja otwarta w dnie po-  
wszednie od 6 pp. do 8 wiecz.  
W niedziele i święta adm. nieczynna.

Łódź, Sobota, dnia 4 sierpnia 1928 r.  
Redaktor przyjmuje w poniedziałki i środy od 6—7 w.  
Rękopisów redakcja nie zwraca.

Warunki prenumeryaty:  
w Łodzi bez odn. miesięcznie 1 złoty.  
Z odnośnikiem do domu 1.20 „  
Na prowincji z przes. poczt. 1.50 „  
Zagranicą — miesięcznie 2.25 „

Rok XXIII

Redakcja i Administracja: Łódź, Piotrkowska 83. Tel. 99. Skrzynka poczt. 300. Konto czekowe P.K.O. Nr. 60,398

Cena 30 groszy.

## Reorganizacja pracy.

Zmuszeni jesteśmy zastanowić się poważnie, z robotniczego punktu widzenia, nad sposobami przeprowadzania t. zw. „naukowej reorganizacji pracy” w przemyśle włókienniczym i nad jej korzyściami dla robotnika.

Rozpanoszony kapitał bez żadnych ograniczeń, podług swego widzi mi się, wprowadza reorganizację pracy, celem zwiększenia wydajności produkcji do maksimum. Robi się to nie nowoczesną techniką, ulepszeniem dotychczasowego systemu maszyn, doboru lepszych gatunków surowców lub półfabrykatów, — nie, o tem mowy niema. Natomiast robi się to li tylko kosztem robotnika, jego przeciążeniem, wyzyskaniem wszystkiego tego, co on zdolny jest tylko dokonać, bodaj z narażeniem dla jego zdrowia, zwiększając mu ilość maszyn do obsługi, lub zmniejszając obsługę dotychczasową.

Niejednokrotnie w swem zaślepieniu daje się robotnikowi taką obsługę maszyn, iż nietylko z punktu widzenia naukowego i fachowego, ale nawet ogólnoludzkiego, jest to prostą niemożliwością, która nie może być żadną miarą zrealizowaną i należy ją z powrotem cofnąć.

A może przez zwiększoną wydajność pracy ze strony robotnika, obniżają się w kalkulacji ceny towarów i istnieje możność konkurencji na rynkach zewnętrznych, oraz przez tanieść artykułów produkowanych rozszerzenie rynku wewnętrznego i udostępnienie go szerokim masom.

Tego objawu również nikt nie może stwierdzić, ponieważ artykuły włókiennicze stale zostają podwyższane. Przy zwiększonej wydajności pracy towary włókiennicze miałyby spadać w cenie, względnie utrzymywać się na tym samym poziomie, stale idą w górę i to znacznie, niewspółmiernie z kosztami robocizny.

Natomiast co ma robotnik wzamian za to, iż pracuje na znacznie zwiększonej ilości maszyn? Czy płaca jego w stosunku proporcjonalnym do zwiększonej ilości pracy zostaje zwiększoną? Nie! Broń Boże podnieść płace robotnika. Całkowity zysk z reorganizacji pracy musi bezapelacyjnie płynąć do kieszeni przemysłowca, ponieważ ten ma olbrzymie wymagania i nie może przy dotychczasowych zarobkach egzystować.

Dowiedzionem jest przez uczonych i specjalistów w tej dziedzinie, którzy nie mają na celu obrony robotnika, że przy większym wyteżeniu i wyładowaniu swej energii i siły, robotnik, by całkiem w krótkim czasie się nie wyczerpał, zmuszony jest lepiej się odżywiać. Na co znow potrzebuję spożywać większe ilości tłuszczu, białka i t.p.

A czy przy dzisiejszych zarobkach przeciętny robotnik może sobie pozwolić na lepsze odżywianie? Czy dzisiejsze zarobki, sięgające od 20-tu — 40-tu złotych tygodniowo, nie nowinny podledz „naukowej reorganizacji płac”? Przy reorganizacji pracy, winny być zreorganizowane również i płace, w myśl starego przysłowia „jaka praca — taka płaca”.

O tem zaś, by za zwiększoną pracą proporcjonalnie podwyższyć robotnikowi płace, nasi przemysłowcy słyszeć nie chcą, ofiarując ochłap na odzupne, który Związek zmuszony był odrzucić i zerwać konferencję w sprawie uregulowania płac na 4-ch i więcej krosnach.

Przy zbyt wielkim przeciążeniu pracą, robotnik zbyt szybko się wyczerpuje, starzeje i staje się niezdolnym do pracy i wtedy to zostaje przez kapitalistę prosto kopnięty i wyrzucony za bramę, jako rzecz zużyta i niepotrzebna. Wy-

zucony robotnik staje się tedy, wobec braku ubezpieczenia na starość i niezdolność do pracy, ciężarem rodziny lub też wyciąga rękę po jałmużnę, o ile nie chce popełnić samobójstwa.

Sama reorganizacja pracy nie może być wprowadzana chaotycznie i bezplanowo, oraz bez zgody robotnika, pozatem nie powinna być uciążliwą i męczącą.

Zbytne przeciążenie pracą robotnika, staje się szkodliwe nietylko dla samego robotnika, ale i dla całego społeczeństwa i państwa, ponieważ robotnik jest tak samo częścią całego narodu, a jakim jest jego obywatel — takim jest i państwo! Nie mówiąc już o młodym pokoleniu, które staje się z tego tytułu skarłowaciałe i niedorozwinięte.

Pozatem zbyt zwiększone przeciążenie pracą robotników pociąga za sobą zbyt często powtarzające się niebezpieczne wypadki przy pracy, które się zwiększają. I tak w roku 1925 na 1000 robotników przyznano renty inwalidzkie 9,5 osób, zaś w r. 1926 na 1000 robotników cyfra ta podniosła się do 10,1 osób, zaś w roku 1927 w dalszym ciągu wzrastają. Śmiertelność przy

pracy w r. 1925 miała miejsce w 806 wypadkach, zaś w r. 1926 — 913 wypadków, a więc wzrost o 13 proc. Otóż cyfry powyższe mówią same za siebie, a czego nie można powiedzieć o zagranicy, na którą nasi przemysłowcy tak zbyt często się powołują.

Przy przeprowadzaniu reorganizacji, by zachęcić robotnika do zwiększonej obsługi maszyn, dodaje się narazie kilka procent, które po kilku tygodniach, a niekiedy nawet dniach z powrotem się cofa, hucznie nazywając to regulacją płac podług cennika związkowego. Ale gdy robotnicy na taką prowokację ze strony przemysłowców zareagują, wtedy znajdzie się na zbyt zrewolucjonizowanych robotników buntowników, policję tajną i jawną, pieśń i konną, by zaprowadzić ład i porządek.

Tylko na wybryki i prowokacje ze strony przemysłowców, nikt nie reaguje, ponieważ jest to własność prywatna, a zatem wolno mu robić w jego własności co się jemu podoba. A czy robotnik, sprzedając swą pracę — nie oddaje swej własności prywatnej?

Przy dzisiejszym systemie płac, przy zreorganizowanej pracy, nic nie pomogą ani lokauty, ani zbrojne interwencje policji — gdyż moczarski głód jest silniejszym nad wszystko i on obudzi masę do walki przeciw bezczelnemu wyzyskowi kapitalistów.

S. K.

## Wstrzymanie podwyżki komornego od mieszkań jednopokojowych domaga się Magistrat i klasa robotnicza.

Zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej z dnia 26-go czerwca r. b. w sprawie wstrzymania podwyżki stawek komornego od mieszkań jednopokojowych, Magistrat m. Łodzi skierował na ręce p. Prezesa Rady Ministrów memoriał następującej treści:

„Wzrost stawek komornianych dla mieszkań jednopokojowych, który biec począł z dniem 1 lipca 1928 r. zagraża w sposób dotkliwy egzystencji szerokich warstw ludności miast polskich.

W Łodzi podwyżka ta dotyka więcej, aniżeli połowę całej ludności, według bowiem jedynej dotychczas spisu ludności z dn. 30 września 1921 roku w mieszkaniach jednopokojowych zamieszkuje 74 proc. mieszkańców miasta.

Obarczenie tak olbrzymiej rzeszy ludności pracującej wielkim ciężarem, jakim jest dla niej niewątpliwie podwyżka komornego, nie znajduje bynajmniej usprawiedliwienia w dotychczasowym położeniu materialnym warstw robotniczych i pracowniczych.

Trwająca od szeregu lat klęska bezrobocia w łódzkim przemyśle włókienniczym podważyła warunki bytu wielkiej ilości rodzin robotniczych i pracowniczych w okresach wysokiego napięcia bezrobocia, kiedy liczba pozabawionych pracy w Łodzi dosięgała zawrotnej liczby 40 tysięcy głów rodzin, nędza ludności robotniczej w Łodzi wzmogła się do krańcowych rozmiarów, co wyraziło się w masowym wyzbywaniu najniezbędniejszych sprzętów domowych, jak meble, pościel itp., dla ratowania się przed głodem i chłodem.

Jakkolwiek sytuacja ogólna pod względem stanu zatrudnienia uległa ostatnimi czasy pewnej poprawie, to jednak skutki długotrwałego pozbawienia pracy sprawiają, że położenie materialne rodzin robotniczych i pracowniczych jest w dalszym ciągu nad wyraz ciężkie.

Dla należytej oceny sytuacji ludności pracującej w Łodzi i skutków, jakie pociągnęła za sobą klęska bezrobocia, zważyć należy, iż:

1) wszyscy bez wyjątku robotnicy łódzcy odczuli na sobie skutki kryzysu gospodarczego w postaci redukcji pracy, bądź jako całkowicie, bądź jako częściowo bezrobotni;

2) nawet w chwili obecnej, pomimo, że przy sezonowych robotach publicznych znalazło pracę około 5,000 robotników, Łódź liczy 12,518 zarejestrowanych w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy bezrobotnych łódzian, z których 4,226 pobiera zasiłki ustawowe, 2,990 korzysta z państwowej

## Kongres Międzynarodówki socjalistycznej.

Trzeci Kongres odbudowanej po wojnie Międzynarodówki Socjalistycznej odbędzie się w dn. od 5—12 sierpnia w Brukseli, w wielkiej sali Domu Ludowego.

W dniu otwarcia kongresu odbędzie się na jego cześć wielka demonstracja z masowym udziałem młodzieży socjalistycznej. Zakończenie kongresu uświetni masowa demonstracja w ośrodku robotniczym Leodjum.

Obrady zagał przewodniczący Międzynarodówki tow. Henderson, poczem przywita uczestników w imieniu socjalistów belgijskich tow. Vanderwelde.

Właściwe obrady rozpoczną się 6-go sierpnia. Porządek dzienny zawiera następujące punkty:

- 1) Sytuacja polityczna świata, a międzynarodowy ruch robotniczy.
- 2) Militarizm a rozbrojenie.
- 3) Zagadnienie kolonii.
- 4) Sytuacja gospodarcza po wojnie, a polityka ekonomiczna klasy robotniczej.

akcji pomocy doraźnej, a pozostali w liczbie 5,302 żądnych zgoła zasiłków nie otrzymują;

3) stan częściowego bezrobocia trwa w dalszym ciągu. Jak wynika ze sprawozdania Związku Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskim w okresie od 18 do 24 czerwca r. b. liczba robotników, pracujących niepełny tydzień (3, 4 i 5 dni) stanowiła więcej, aniżeli połowę ogólnej liczby zatrudnionych robotników. Nadmienić należy, że sprawozdanie Związku obejmuje największe przedsiębiorstwa przemysłu włókienniczego w Łodzi, a przedsiębiorstwa średniego i drobnego przemysłu wykazują jeszcze większe napięcie częściowego bezrobocia;

4) sytuacja wielkich rzesz chałupników i drobnych rzemieślników, na których również zaciążyły skutki długotrwałego kryzysu gospodarczego, jest również nader ciężką.

Jako wynik tego stanu rzeczy uważać należy fakt, iż w roku 1927 umorzono na wniosek Wydziału Podatkowego na mocy okólników Ministerstwa Skarbu należność z tytułu państwowego podatku od lokali od 27,696 płatników na ogólną sumę 131,642 złotych.

Wielce wymownym przyczynkiem, charakteryzującym ruinę materialną rodzin robotniczych jest fakt, iż w biurze Wydziału Opieki Społecznej Magistratu m. Łodzi w okresie od 1 stycznia do 1 lipca r. b. zarejestrowano około 150 rodzin wyeksmiutowanych przeważnie rodzin bezrobotnych.

Podwyższenie stawki komornego dla mieszkań jednopokojowych pociągając za sobą znaczny wzrost liczby wyeksmiutowanych, którzy wobec braku wolnych lokali nie są w stanie znaleźć dla siebie pomieszczenia, a którym Magistrat w Łodzi nie jest w stanie wobec wzrastającej stale liczbie wyeksmiutowanych, dostarczyć odpowiednich mieszkań.

Z powyższych względów Magistrat m. Łodzi, opierając się na uchwałę Rady Miejskiej, zwraca się do Prezesa Rady Ministrów o spowodowanie zmiany art. 6 ustawy o ochronie lokatorów w sensie powstrzymania wzrostu stawki procentowej komornego dla mieszkań jednopokojowych (pojedyncze pokoje i pokoje z kuchnią).

5) Sprawozdanie i wnioski międzynarodowej konferencji kobiecej.

6) Sprawy organizacyjne Międzynarodówki.

Dla każdego z wymienionych punktów powołana będzie komisja, do której partje Międzynarodówki mogą wyznaczyć do 3 przedstawicieli. Sekretariat Międzynarodówki przygotował na Kongres obszernie sprowozdanie w 3-ach językach. Sprawozdanie, objętości przeszło 500 stron, składa się z 5 części. Pierwsza część stanowi przegląd polityczny najważniejszych wydarzeń za czas od kongresu marsylskiego. Dalsze części poświęcono sprawom gospodarczym i społecznym, sprawie stosunku Międzynarodówki do Ligi Narodów, sprawie rozbrojenia, sprawie kolonialnej i in. Sprawozdanie kończy się obszernym omówieniem spraw organizacyjnych Międzynarodówki i szczegółowymi informacjami o poszczególnych partiach Socjalistycznych, należących do Międzynarodówki.

Czy opłaciłeś prenumeratę za sierpień?







W dniu 31 lipca 1928 roku zmarł, przeżywszy lat 37,

ś.†p.

## Antoni Mroczek

pracownik Wydziału Zdrowotności Publicznej.

W zmarłym tracimy sumiennego i wzorowego pracownika.

Cześć Jego pamięci!

MAGISTRAT m. ŁODZI.

### Sport.

R. T. S. „Widzew” — Hakoah 2:1 (2:0).

W ubiegłą sobotę na boisku przy ul. Wodnej odbyły się zawody powyższych drużyn, z których zwycięzcą i dwoma punktami wyszedł zespół robotniczy.

Zawody były niezwykle interesujące, to też licznie zgromadzona publiczność (około 1000 osób) żywo oklaskiwała emocjonujące momenty. Widzew wystąpił bez Pudlarza i Berłowskiego, kontuzjowanych na meczu z Orkanem. Rezerwowi gracze okazali się równie ambitnymi, jak ich starsi towarzysze. Rezultatem ambitnej i ładnej gry było zupełnie zasłużone zwycięstwo.

Z kolei przechodząc do przebiegu meczu należy podkreślić, że R. T. S. „Widzew” od samego początku meczu przeważa, atak którego inicjuje cały szereg niebezpiecznych wypadków. Wreszcie dzięki nieporozumieniu obrońców Hakoahu przytomny Uptas zdobywa bramkę lekkim strzałem. Po

kilku minutach Boleń po pięknym biegu podwyższa wynik do 2:0, strzelając pod poprzeczkę

Po pauzie gra więcej wyrównana, napastnicy „Widzewa” psują cały szereg dogodnych sytuacji, stając stale na pozycji spalonej. Na kilka minut przed końcem zawodów Hakoah uzyskał honorową bramkę z rzutu karnego.

W „Widzewie” wyróżniło się trio obrony.

**Budowa Domu Ludowego w Warszawie**

W myśl uchwały sejmowej stanąca ma w Warszawie „Dom Ludowy” z nowoczesnymi urządzeniami sportowymi. Na posiedzeniu specjalnej komisji sportowej wyłoniono zarząd w składzie następującym: prezes: plk. Ulrych — dyr. P. U. W. F., wiceprezesi: kom. Rządu Jaroszewicz i Jawnik Piłacki, sekretarz Piotrowski (założyciel R. K. S. „Skry”) i skarbnik tow. Dr. Michałowicz (prezes „Skry”).

**Dzień Sportu Robotniczego na Śląsku.**

Staraniem Śląskiego Robotn. Sport. Komit. Okręgowego odbędzie się w dn.

W dniu 31 VII r. b. rozstał się z tym światem

## tow. Antoni Mroczek

długoletni członek Związku Pracowników Użyteczności Publicznej w Polsce, Oddział w Łodzi.

Zmarły od zarania życia z własnego poczucia znalazł się w szeregach Klasowych Związków Zawodowych, którym do grobu pozostał wierny.

Cześć Jego pamięci!

Zarząd Zw. Prac. Inst. Użyt. Publ. w Polsce, Oddział w Łodzi.

5 sierpnia r. b. „Dzień Sportu Robotniczego” dla klubów robotniczych Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. W programie prócz zawodów sportowych, cały szereg atrakcji artystycznych.

**Nowy kurs instruktorski przy Z. R. S. S.**

Dnia 13 sierpnia r. b. rozpocznie się doroczny dwutygodniowy kurs instruktorski dla członków klubów zrzeszonych w Z. R. S. S.

### Głuchota uleczalna!

Fenomenalny wynalazek „EUFONJA” zademonstrowany specjalistom. — Sami się w domu wyl. czyście z przytępionego słuchu, szumu i cieknięcia z uszów. — Liczne podziękowania. Pouczającą broszurę wysyła bezpłatnie na życzenie

„EUFONJA”

Liszki koło Krakowa.

Zwycięstwo R. K. S. „Legja” (Kraków) na zawodach w Wieliczce.

W zawodach lekkoatletycznych urządzonych w Wieliczce, wzięli udział również zawodnicy „Legji” zdobywając I nagrodę w biegu na 100 metrów oraz pierwsze 3 miejsca w biegu na 3000 metrów.

Zetel.

Robotnicy! popierajcie „ŁODZIANINA”.

### DR. KLINGER

Choroby weneryczne, skórne i włosów.

Leczenie lampą kwarcową.

Andrzeja Nr. 2, telef. 32-28.

Godziny przyjęć: od 1.30—2.30, dla Pań, od 6-8 dla Panów. W niedzielę i święta od 10-12

## Ogłoszenie.

Magistrat m. Łodzi

ogłasza niniejszem konkurs na dostawę

**5.000 tonn węgla**

dla potrzeb instytucji miejskich w gatunku kostka I-sza.

Oferty uprasza się składać w Wydziale Gospodarczym, Plac Wolności Nr. 14, pokój Nr. 35 w terminie do dnia 10 sierpnia 1928 r.

## OGŁOSZENIE.

W Miejskiem Seminarjum Nauczycielskiem Żeńskim im. A. Szczytówny w Łodzi od początku roku szkolnego wakuje posada

**nauczycielki ćwiczeń cielesnych.**

Liczba godzin zajęć wynosi 17 tygodniowo. Płaca według norm ustalonych dla nauczycieli państwowych szkół średnich więcej 15%-owy dodatek komunalny.

Reflektantki, posiadające pełne kwalifikacje nauczycielskie mogą zgłaszać udokumentowane podania do biura Wydziału Oświaty i Kultury Magistratu m. Łodzi (ul. Piramowicza Nr. 3) do dnia 20 sierpnia r.b.

Łódź, dnia 3 sierpnia 1928 r.



Dziś i dni następnych!

## „NOC SZAŁU”

kinematograficzna sztuka w 10 aktach.

Nad program:

**Farsa**

W rolach głównych: ulubieńcy Szanownej Publiczności

**HARRY LIEDTKE i OSSI OSWALDA.**

Dawno oczekiwany szlagier

## TE, KTÓRYCH KUPIĆ NIE MOŻNA...

Wielka tragedia erotyczna z życia zakulisowego podkasanej muzy.

W roli głównej: ANNI ONDRA i przepiękna HANNI WEISSE, 100-proc. mężczyzna KAROL LAMACZ.

Dziś i dni następnych

W razie pogody ostatnie 2 seansy  
KINO w OGRODZIE.

Nad program!  
Komedja amerykańska w 2 akt.

Nad program!  
Na pierwszy seans wszystkie miejsca  
po 50 gr.

## APOLLO

16 Konstytucyjna 16

Dziś i dni następnych!

18 aktów!

Wielki podwójny program!

18 aktów!

## SANDY

(MISS CHARLESTON)

Dramat ilustrujący życie nowoczesnej panny XX wieku, poszukującej wrażeń duchowych i erotycznych.

W roli głównej:

Sława ekranu, piękna Magde Bellamy.

## Królewicz Fiołków

Wielki obraz wystawowy, pełen wesołych sytuacji.

W roli głównej:

Lil Dagover i Harry Liedtke.

Następny program!

18 aktów! Wielki podwójny program

**I. Zabiłam (za więziennym murem)**

Tragedja niewinnej dziewczyny. W roli głównej:

Magda Sonja i Werner Krauss.

**II. Hultajska trójka.**

Arcywesoła komedja. W roli głównej: Hans

Mierendorf, Paweł Heideman i Olga Brink

Kino Sp. Prac. Państw.  
Sienkiewicza 40.

KINO w OGRODZIE.

W razie niepogody na sali.

Następny program: „Gehenna miłości”.

Od wtorku 31 lipca do poniedziałku 6 sierpnia włącznie.

## TAJEMNICA PANI S.

W-g. powieści Wernera Scheffa.

(MISTRZ ŚWIATA)

W-g. powieści Wernera Scheffa.

W roli głównej: Xenia Desni, Olga Czechowa i Fred Solm.

Dla dorosłych!

## „Prawo miłości”

Dramat w 8 aktach.

Nad program: „Sny na jawie”. Komedja w 3 aktach.

Dla młodzieży!

## Europa mówi o tem

Zakończenie. (podróż naokoło świata w 18 dniach) Zakończenie Niesamowite przygody osnute na tle powieści Juliusza Verne'a.

Miejski  
Kinematograf Oświatowy

Tel. 18-26. Dojazd tramwajami 16 i 10.

